

موضوع:	نحو اب ۲	پایه:	۱
تاریخ:	۹۶/۰۳/۰۲	ساعت:	۱۰:۳۰

نام کتاب: هدایه از ابتدای مبنیات تا آخر کتاب و کل کتاب صمدیه

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سوال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. «ذو» در عبارت «و بئری ذو حفرت» چه نوع اسمی است؟
 ا. اسم موصول مختص ب. اسم اشاره
 ج. اسم موصول مشترک د. از اسماء سته
۲. ممیز الثلاثة إلى العشرة ..... و ممیز المائة و الألف و مثاهما و جمعه .....
 ا. مجرور و مجموع - مجرور و مفرد
 ب. مجرور و مجموع - منصوب و مفرد
 ج. مجرور و مفرد - منصوب و مفرد
 د. مجرور و مفرد - مجرور و مفرد
۳. کدام شرط، از شرایط عاطفه بودن «لکن» نیست؟
 ا. آن یکن معطوفها مفرداً
 ب. آن یکن معطوفها داخل فی المعطوف علیه
 ج. آن تقع بعد النفی أو النهی
 د. آن لا تقترن بالواو
۴. کدام عبارت، ممتنع است؟
 ا. زرنی أكرمك ب. لا تکفر تَدْخُلِ الجَنَّةَ
 ج. لا تکفر تَدْخُلِ النار د. إن ضربت أضرب

تشریحی

۱. با توجه به هر عبارت، جای خالی را پر کنید.
 ا. إذا أريد إضافة المثنى إلى المثنى يعبر عن الأول بلفظ ..... (المثنى - الجمع - المفرد)
 ب. شرط جمع المذكر المصحح إن كان اسماً فشرطه أن يكون مذكراً ..... يعقل.
 ج. جمع المؤنث السالم إن كان صفة و لم یکن له مذكر فشرطه .....
 د. وزن «فِعْلَةٌ» من أوزان جموع ..... (القلَّة - الکثرة)
۲. اعراب‌های زیر در چه نوع اسم یا فعلی وجود دارد؟ هدایه ۱۸۵ و صمدیه ۴-۱۳
 ا. آن یکن الرفع بتقدير الضمة و النصب بالفتحة لفظاً و الجزم بحذف «اللّام».
 ا. مضارع ناقص یایی یا واوی در غیر تشبیه و جمع و مخاطب.
 ب. آن یکن الرفع بثبوت النون و النصب و الجزم بحذفها.
 ب. مضارع مثنی‌ها و جمع مذکرها و مفرد مخاطبه
 ج. آن یکن الرفع بـ«الواو» و النصب بـ«الألف» و الجرّ بـ«الیاء».
 ج. اسماء سته (مکبّرة، موحدة، مضافة إلى غیر الیاء)
 د. آن یکن الرفع بـ«الواو» المقدّرة و النصب و الجرّ بـ«الیاء» الظاهرة.
 د. جمع مذکر سالم مضاف به یاء متکلم

* فالمبتدأ هو المجرّد عن العوامل الفظیة مسنداً إليه أو الصفة الواقعة بعد نفی أو استفهام رافعة لظاهر أو ما فی حکمه فإن طابقت مفرداً فوجهان.

۳. ا. برای هر یک از اقسام مبتدا مثال صحیح ذکر کنید. ب. عبارت «فإن طابقت مفرداً فوجهان» را در ضمن مثال توضیح دهید.

ا. مبتدای اسمی: زید قائم مبتدای وصفی: قائم الزیدان.

ب. اگر صفت بعد از نفی و استفهام و دو اسم مرفوع بعدش مفرد باشند مانند ما قائم زید، در ترکیب آن دو وجه جایز است ۱. قائم مبتدای وصفی و زید فاعل آن، سدّ مسدّ خبر ۲. قائم خبر مقدم و زید مبتدای اسمی مؤخر.

۴. ا. شرایط نصب «مفعول له» را بنویسید. ب. در عبارت «جتک لمجینک إیای» کدام شرط مفقود است؟

ا. بیشتر کونه مصدرأ متحدأ بعامله وقتأ و فاعلاً ب. با عامل خود در فاعل اتحاد ندارد. ۲۵ صمدیه

۵. نوع بدل را در عبارات زیر مشخص کنید. ۴۴ صمدیه

ا. «سَأَلُواكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ» بدل اشتمال

ب. جائنی زید الفرس. بدل مابین غلط

ج. حبیبی قمر شمس. بدل مابین بداء

د. ضربته زیداً. بدل کل از کل

۶. ا. فرق «الغاء» و «تعليق» را بنویسید؟ ب. در چه صورتی در افعال قلوب، الغاء و تعليق رخ می دهد؟

ا. الغاء، ابطال عمل افعال قلوب لفظاً و محلاً است ولی تعليق، فقط ابطال عمل لفظی افعال قلوب است ۲. الغاء جائز است ولی تعليق واجب است. ۵۹ صمدیه

ب. اگر افعال قلوب، بین مبتدا و خبر قرار گیرند یا بعد از اینها بیابند «الغاء» می شوند و اگر بر استفهام یا نفی یا لام یا قسم داخل شوند «تعليق» رخ می دهد.

۷. کدام یک از جملات مشخص شده، محلی از اعراب دارند؟ اعراب و نقش هر یک را بنویسید. ۶۳-۵ صمدیه

ا. جائنی زید يسرع. محلاً منصوب، جمله حالیه.

ب. «يس * وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ * إِنَّكَ لَإِنَّ الْمُرْسَلِينَ» محلی از اعراب ندارد.

ج. أقول له ارحل لا تقيمن عندنا. محلاً منصوب، تابع جمله مقول قول

د. إن تقم أقم. محلی از اعراب ندارد.

۸. «بل» بعد از جمله مثبت و منفی، مفید چه مطلبی است؟ ۷۲ صمدیه

تفید بعد الإثبات صرف الحكم عن المعطوف عليه إلى المعطوف و بعد النهی و النفی تقرير حکم الأوّل و إثبات ضده للثانی.

۹. اصطلاحات زیر را تعریف کنید. ۳۲-۳ صمدیه

ا. مستثنای مفرغ:

ا. المستثنى بـ«إلا» إن لم يذكر معه المستثنى منه أعرب بحسب العوامل و الكلام معه غير موجب غالباً.

ب. باب اشتغال:

ب. إذا اشتغل عامل عن اسم مقدّم بنصب ضميره أو متعلقه.